

Vaststellen van de Beleidsnota Activeren, waarderen en afschrijven 2017 en intrekken van de Beleidsnota activeren, waarderen en afschrijven 2014 (2017, nr. 9/11)

Nummer 9/11

Agendapunt 17

Datum besluit B&W 6 december 2016

Onderwerp

Vaststellen van de Beleidsnota Activeren, waarderen en afschrijven 2017 en intrekken van de Beleidsnota activeren, waarderen en afschrijven 2014

De gemeenteraad van Amsterdam

Gezien de voordracht van burgemeester en wethouders van 6 december 2016 (Gemeentebblad afd. 1, nr. 11);

Mede gezien het aangenomen amendement van het raadslid de heer Guldemon (Gemeentebblad afd. 1, nr. 67);

Gelet op:

artikel 212 van de Gemeentewet;

besluit begroting en verantwoording;

artikel 15 van de Financiële verordening gemeente Amsterdam 2017,

Besluit:

1. De Beleidsnota Activeren, waarderen en afschrijven 2017 vast te stellen als zijnde het door de gemeente met ingang van de begroting 2017 te voeren beleid ten aanzien van activeren, waarderen en afschrijven met als belangrijke aanpassingen:
  - a. Het activeren van activa met maatschappelijk nut en het vormen van een financieringsreserve;
  - b. Een beheersplan voor een egalisatievoorziening onderhoudslasten;
  - c. Niet meer activeren kosten van onderzoek en ontwikkeling en niet meer activeren kosten leningen en agio/disagio;
  - d. Uitspreken duidelijke voorkeur voor niet activeren bijdragen aan eigendommen van derden;
  - e. Mogelijkheid voorstellen te doen om vastgoed maatschappelijke functie te geven of te ontnemen;
  - f. Aanpassing leasecontracten;
  - g. Er wordt geen rekening meer gehouden met een restwaarde of een registratiewaarde;
  - h. Toevoegen afschrijftermijn (40 jaar) voor drinkwaterleidingen in Bijlage 1 van de nota.
2. In te trekken de beleidsnota activeren, waarderen en afschrijven 2014, vastgesteld bij Raadsbesluit van 6 november 2014.
3. Te bepalen dat de besluiten onder 1. en 2. in werking treden op de dag na publicatie in het Gemeentebblad en terug werken tot en met 1 januari 2017.
Aldus besloten door de gemeenteraad voornoemd in zijn vergadering op 25 januari 2017.

De plv. voorzitter

J.S.A. Vroege

De raadsgriffier

mr. M. Pe

Beleidsnota activeren, waarderen en afschrijven 2017

Met ingang van 1 januari 2017 wordt deze nota Activeren, waarderen en afschrijven (nota Awa) toegepast.

Deze nota is de uitwerking van artikel 14 van de financiële verordening en vastgesteld door de gemeenteraad op 25 januari 2017.

Deze nota vervangt de nota Activeren, waarderen en afschrijven 2014.

1 Inleiding 3

1Inleiding

De nota Activeren, waarderen en afschrijven (nota Awa) geeft het kader voor het handelen bij investeringen ten aanzien van het aspect activeren en de daarmee samenhangende vraagstukken van afschrijven en waarderen. De regels voor activeren, waarderen en afschrijven zijn opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Daarnaast geeft de commissie BBV nadere richtlijnen voor de toepassing van het BBV. De wetgeving als wordt zelf niet in deze nota genoemd. Deze nota heeft uitsluitend een functie als uitwerking en toepassing van die verslaggevingsregels waar sprake is van een keuzemogelijkheid en verder waar dat wenselijk en mogelijk is. Dat betekent dat op de punten die in deze nota niet genoemd worden het BBV direct gevolgd dient te worden.

Uitspraken van de commissie BBV die betrekking hebben op toepassing zijn in de beleidsuitgangspunten verwerkt. Verder is rekening gehouden met aanbevelingen van de commissie waarin ten aanzien van specifieke onderwerpen opname in de beleidsnota wordt aanbevolen.

Activeren wil niet meer zeggen dan dat op grond van wettelijke voorschriften een investering op de balans moet (of mag) worden gepresenteerd, omdat daar een meerjarig nut aan wordt toegekend. Een investering wordt, als die op de balans is geplaatst, gewoonlijk een vast actief genoemd. Een vast actief kan zowel aangekocht worden als vervaardigd. Het meerjarig nut komt tot uitdrukking door telkens een gedeelte van de waarde van het actief ten laste te brengen van het resultaat (afschrijven). Dat houdt in dat de kosten gemoeid met het maken of aankopen van het actief (het investeren) in feite verdeeld worden over de jaren waarin het actief wordt gebruikt. De wetgever heeft voorzien dat in bepaalde gevallen een actief aan waarde kan verliezen omdat bijvoorbeeld de gebruiksduur beperkter is dan oorspronkelijk voorzien. In zulke gevallen kan of moet de zogenaamde waardering van het actief worden herzien, bijvoorbeeld door aanpassing van de waarde die dan nog in de balans staat. In dat geval is sprake van waarderingsvraagstukken die als dat relevant is voor keuzes ook in deze nota behandeld worden.

Deze nota is een actualisatie van de eerder vastgestelde nota Activeren, waarderen en afschrijven 2014. De actualisatie vloeit voornamelijk voort uit de wijziging van het BBV per begrotingsjaar 2017. In de nota zijn de actuele notities van de Commissie BBV verwerkt. De nota is verder in een standaardvorm opgesteld die vanaf 2016 wordt gehanteerd voor alle financiële beleidsnota's.

In de nota worden uitgangspunten van het beleid in een apart hoofdstuk weergegeven. In het daarop volgende hoofdstuk worden de uitgangspunten nader toegelicht. Definities zijn opgenomen als bijlage 2. In onderstaand pictogram is de kern van de nota op het gebied van activeren, waarderen en afschrijven weergegeven:

Activeren, waarderen en afschrijven

Wat mag worden geactiveerd?

Criteria investeren in activa openbare ruimte (activa met maatschappelijk nut)

- Meer dan € 5 miljoen per investering en bijdragen van derden daar al op in mindering
- Geen sculpturen
- Wel grondaankopen
- Geen rente (grondexploitatie en werken voor derden telt niet mee in dit criterium)?
- Geen onderhoud
- Geen voorbereidingskosten als geen sprake is van uitvoering
- Wel personele kosten voor vervaardiging
- Wel levensduur verlengende of kwaliteit verhogende investeringen

Criteria investeren in andere activa (verhandelbare en overige activa)

- Meer dan € 0,1 miljoen per investering
- Geen kosten van onderzoek en ontwikkeling
- Geen kosten van geldleningen en agio of disagio
- Wel grondaankopen
- Geen rente (grondexploitatie en werken voor derden telt niet mee in dit criterium)?
- Geen onderhoud
- Geen voorbereidingskosten als geen sprake is van uitvoering
- Wel personele kosten voor vervaardiging
- Geen operational leasekosten
- Geen dieren
- Wel activering bijdrage aan activa van derden mits > 0,1 miljoen en mits goede motivering voor activeren?

Waarderen

1. Tegen aankoop-, inkoop- of vervaardigingsprijs
2. Rest boekwaarde afboeken als actief wordt vervangen
3. Boekwaarde verminderen als sprake is van duurzame waardevermindering:
  - a. bij verhandelbare activa
  - b. bij vastgoed met een maatschappelijke functie als raad die functie beëindigt

Afschrijven

1. Volgens door de raad vastgestelde tabel
2. Begint in eerste jaar na aankoop, inkoop of gereedkomen vervaardiging
3. Geen rekening houden met restwaarde
4. Bij wijziging afschrijvingsduur of -methode geen verandering boekwaarde, wel verandering jaarlijks afschrijvingsbedrag
5. Extra afschrijven voor activa in de openbare ruimte die voor 1 januari 2017 al geactiveerd of in ontwikkeling waren

1 Uitgangspunten van het beleid (beleidskader)
%1.1 Algemeen

- 1) Vaste activa worden in het geval van interne overdracht altijd overgedragen tegen de boekwaarde.
- 2) Boekwinst of -verlies bij het afstoten van een vast actief naar een afnemer buiten het concern gemeente Amsterdam wordt als incidentele baat/last in de exploitatie verwerkt.
- 3) Projecten die nog in uitvoering zijn en voldoen aan de activerings- en groottecriteria worden opgenomen als Activa in Ontwikkeling onder de toepasselijke balansrubriek binnen de vaste activa.
- 4) In individuele gevallen kan door de raad worden afgeweken van deze nota. Het college doet als een situatie zich voordoet waarbij dat als noodzakelijk wordt gezien een voorstel aan de raad.
%1.2Activeren
- 5) Kosten van onderzoek en ontwikkeling worden niet geactiveerd. Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en agio/ disagio worden niet geactiveerd.
- 6) Hardware (apparatuur) wordt geactiveerd. Software en/of gebruiksrechten voor **onbepaalde** duur die ineens in rekening worden gebracht worden beschouwd als component van de hardware en wordt geactiveerd. Hetzelfde geldt voor implementatiekosten van nieuwe hard- en/of software. In alle gevallen wordt rekening gehouden met de overige uitgangspunten in deze nota. Opleidingskosten bedoeld om eigen medewerkers vertrouwd te maken met de nieuwe software en kosten van leveranciersrapport worden als last verwerkt, dus niet geactiveerd.
- 7) Ondergrenzen voor activering:
  - a. De aankoop van grond wordt onverschillig de aankoopwaarde geactiveerd;
  - b. Investerings met economisch nut groter dan € 100.000 worden geactiveerd. Activering vindt in deze categorie alleen voor lagere bedragen plaats als er afwijkende eisen worden gesteld door externe financiers;
  - c. Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut worden geactiveerd als deze na aftrek van bijdragen van derden een bedrag van € 5 miljoen te boven gaan.
- 8) Op investeringen in de openbare ruimte die niet in aanmerking komen voor activering en dus ten laste komen van de exploitatie worden eventuele bestuurlijk aangewezen bijdragen uit reserves in mindering gebracht.
- 9) Op investeringen in de openbare ruimte die wel in aanmerking komen voor activering mogen geen bijdragen uit reserves in mindering worden gebracht. De bijdrage wordt in dat geval opgenomen in de *financieringsreserve activa met maatschappelijk nut*. Onttrekking uit die reserve vindt jaarlijks plaats op basis van de afschrijvingsduur van het actief waarvoor de bijdrage bedoeld was.
- 10) Sculpturen in de openbare ruimte en aankopen van dieren worden niet geactiveerd.
- 11) Personele kosten die aan de vervaardiging van een actief kunnen worden toegerekend mogen worden geactiveerd.
- 12) Rentelasten van investeringen worden niet geactiveerd maar tijdens de uitvoering ten laste van de exploitatie gebracht. Deze regel geldt NIET voor grondexploitaties en werken voor derden.
- 13) Voorbereidingskosten mogen alleen worden geactiveerd als voorbereiding en uitvoering direct op elkaar aansluiten en het bestuurlijk besluit tot uitvoering van het project genomen is. Als een project na bestuurlijke besluitvorming toch niet tot uitvoering leidt, dan worden alle voorbereidingskosten alsnog ten laste van de exploitatie gebracht.
- 14) Regulier onderhoud, groot onderhoud en achterstallig onderhoud wordt niet geactiveerd. Deze lasten worden ten laste van de exploitatie of daarvoor gevormde voorzieningen gebracht.
- 15) Levensduur verlengende en kwaliteit verhogende investeringen worden geactiveerd. Bij levensduur verlengende maatregelen wordt de restantwaarde van het oorspronkelijke activum naar het nieuwe activum overgebracht.
- 16) Operational leasecontracten worden niet geactiveerd, financial leasecontracten wel.
- 17) Bijdragen aan eigendommen van derden worden in beginsel niet geactiveerd en zeker niet als de bijdrage lager is dan € 100.000. In elk geval dient een voorstel tot de verstrekking van een investeringsbijdrage aan een derde altijd voorzien te zijn van een motivatie in het geval sprake is van activering.
%1.1Waarderen
- 18) Bij vervanging van een actief wordt de nog aanwezige boekwaarde van het actief dat vervangen wordt ten laste van de exploitatie gebracht.
- 19) Het college kan de raad voorstellen doen vastgoed aan te merken als vastgoed met een maatschappelijke functie of te besluiten tot beëindiging van het toekennen van een maatschappelijke functie. Bij het voorstel geeft het college aan wat de consequentie is voor de waardering van dat vastgoed.
- 20) Als sprake is van een duurzame waardevermindering dan wordt deze niet verwerkt in de boekwaarde van het betreffende actief, maar wordt een voorziening gevormd specifiek behorend bij het actief. Deze voorziening wordt als waarde correctie onder de vaste activa en bij het actief opgenomen.
%1.2Afschrijven

- 21) Bij wijziging van de afschrijvingsduur of afschrijvingsmethode worden bestaande (rest)boekwaarden niet herrekend, maar over de langere, kortere of gelijkblijvende verwachte gebruiksperiode afgeschreven.
  - 22) Activa worden afgeschreven volgens de lineaire methode. Afwijking van de lineaire methode wordt gemotiveerd en al bij het investeringsvoorstel dient instemming met deze afwijking te worden gevraagd aan de raad.
  - 23) Er wordt geen rekening gehouden met restwaarde.
  - 24) Afschrijving vangt aan in het kalenderjaar volgend op het jaar waarin het actief
    - in gebruik is genomen,
    - is afgerond in het geval van een component of
    - verworven is.
- 1) De componentenbenadering mag worden toegepast bij investeringen met economisch nut en bij investeringen met een maatschappelijk nut.
  - 2) Het college kan de raad voorstellen doen om extra af te schrijven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut als het gaat om ultimo 2016 al gerealiseerde investeringen in een actief dat hetzij al in gebruik hetzij nog in ontwikkeling was.
  - 3) De in bijlage 1 opgenomen afschrijvingstabel wordt gehanteerd voor investeringen vanaf 1-1-2015. Afschrijvingen op investeringen van vóór die datum worden niet gecorrigeerd. Als sprake is van aankoop van bestaande gebouwen of van 2e hands materieel dan wordt de resterende levensduur gehanteerd waarbij de afschrijvingstermijnen van de tabel worden gevolgd.
- 1 Algemene toelichting op het beleid

Bij de formulering van financieel beleid op het gebied van activeren, waarderen en afschrijven staat het activeren centraal. Als activeren niet gebeurt, is waarderen en afschrijven ook niet aan de orde. De wetgever geeft inzake het activeren van investeringen een duidelijk principe: alle investeringen worden geactiveerd. De vrijheid om daarvan af te wijken of keuzes te maken geldt slechts in enkele gevallen. Beperking vindt daarnaast nog zijn oorsprong in notities van de commissie BBV die al nadere invulling heeft gegeven aan vraagstukken over wel of niet activeren. De conclusie kan daarom niet anders zijn dan dat de beleidsvrijheid gering is en gezien de ontwikkelingen eerder ingekrompen dan uitgebreid wordt. Een van de belangrijke ontwikkelingen is bijvoorbeeld het opheffen van de vrijheid om investeringen in de openbare ruimte wel of niet te activeren en te vervangen door een verplichting dat wel te doen. Deze wijziging was de hoofdreden om deze nota te actualiseren.

Financieel beleid heeft naast het maken van keuzes welke richting gehanteerd zal worden (het wat) ook een belangrijke rol in het geven van kaders die richting geven aan het handelen (het hoe). Deze kaders zijn onontbeerlijk om in een organisatie en zeker als die zo divers is als de gemeente Amsterdam uniformiteit in het handelen te bewerkstelligen. Als zodanig zijn deze kaders de basis voor uitvoerings- en toepassingsregels. Een voorbeeld van het laatste is de inrichting van een proces waarin geborgd wordt dat de kaders worden nageleefd. Een voorbeeld waar het wat en het hoe zijn gecombineerd is te vinden in beleidsuitgangspunt 1).

1 Inhoudelijke toelichting op de uitgangspunten van het beleid

%1.1 Algemeen

Investeringen worden verantwoord op de balans onder de post vaste activa. Investeringen zijn relevant voor het bestuur en de besturing vanwege de gevolgen die een investering heeft voor:

- de (mogelijke) invloed op het voorzieningenniveau voor de gemeenten;
- de substantiële bedragen waar het meestentijds om handelt;
- de lange termijn (de gevolgen voor de (meerjaren-)begroting);
- de gevolgen voor het (kostendekkend) niveau van heffingen.

Door de invloed van de wet- en regelgeving en de overwegingen die hiervoor zijn genoemd leiden investeringen als vervolgstap in een aanzienlijk aantal gevallen tot activering en afschrijven en dat zijn dan ook direct de hoofdonderwerpen in deze nota. Als wordt geactiveerd is sprake van het ontstaan van een actief. In het navolgend wordt kort ingegaan op de onderverdeling van de activa.

De vaste activa zijn onderverdeeld in:

- materiële vaste activa
- immateriële vaste activa

- financiële vaste activa

Materiele vaste activa

Materiele vaste activa kennen twee gedaantes,

- Investerings met een economisch nut of
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings met een economisch nut, dat zijn activa die opbrengsten *kunnen* genereren of verhandelbaar zijn, moeten worden geactiveerd.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut dienen vanaf 2017 eveneens te worden geactiveerd, daarvoor bestond die verplichting niet.

Voorbeelden van dat soort activa zijn wegen, bruggen en openbaar groen.

Immateriële vaste activa

Hieronder worden opgenomen kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen, het saldo van agio en disagio en kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief.

Financiële vaste activa

Deze worden onderverdeeld in kapitaalverstrekkingen, leningen en andere uitzettingen aan derden. Het gaat hier om het aanhouden van een duurzaam financieel belang dat zich over meerdere jaren uitstrekt. Naast deze financiële zaken worden onder deze activa ook begrepen bijdragen aan activa in eigendom van derden.

In deze paragraaf worden de onderwerpen behandeld die niet zijn te typeren als activeren, waarderen of afschrijven, maar wel van belang zijn bij het omgaan met vaste activa.

1) Vaste activa worden in het geval van interne overdracht altijd overgedragen tegen de boekwaarde.

De gemeente Amsterdam is een entiteit waarbinnen voor alle activa beheerders zijn aangewezen. De *interne* overdracht van het beheer van een actief kan daarbij logischerwijs nooit tot een waardesprong leiden. Bijkomend motief is dat een winst nooit gerealiseerd kan worden omdat de winst bij organisatie eenheid A onvermijdelijk zal leiden tot verlies bij organisatie eenheid B. Om deze redenen vindt overdracht altijd tegen boekwaarde plaats. Ter wille van de duidelijkheid: dit uitgangspunt geldt ook voor de overdracht van vaste activa uit de grondexploitaties ook al staan deze gerubriceerd onder voorraden en niet onder de vaste activa.

1) Boekwinst of -verlies bij het afstoten van een vast actief naar een afnemer buiten het concern gemeente Amsterdam wordt als incidentele baat/last in de exploitatie verwerkt.

Boekwinsten of verliezen komen ten gunste/laste van de exploitatie. Het ontstaan van een boekwinst of verlies volgt uit een waarderingsverschil. Bij afstoten blijkt dat de waarde in de balans te hoog of te laag is. Dat waardeverschil ontstaat omdat kennelijk:

- te weinig of te veel is afgeschreven;
- te weinig of teveel toegestane afwaarderingen hebben plaatsgevonden (opwaarderingen zijn niet relevant omdat deze niet zijn toegestaan).

Afschrijven en afwaarderen verloopt via de exploitatie, voor boekwinsten en -verliezen die een afgeleide daarvan zijn wordt geen uitzondering gemaakt.

1) Projecten die nog in uitvoering zijn en voldoen aan de activerings- en groottecriteria worden opgenomen als Activa in ontwikkeling onder de toepasselijke balansrubriek binnen de vaste activa.

Investeringsprojecten die worden uitgevoerd ten behoeve van de eigen organisatie (dus niet voor derden) zijn Activa in ontwikkeling wanneer deze geactiveerd (moeten) worden. De status wijzigt naar die van vast actief als het actief daadwerkelijk in gebruik wordt genomen. De indeling onder de toepasselijke balansrubriek volgt de indeling die in het BBV verplicht is gesteld. Deze investeringsprojecten

kunnen dus NOOIT onder onderhandenwerk worden gepresenteerd, dat is voorbehouden aan projecten die wel voor derden worden uitgevoerd.

1) In individuele gevallen kan door de raad worden afgeweken van deze nota. Het college doet als zich een situatie voordoet waarbij dat als noodzakelijk wordt gezien een voorstel aan de raad.

Bijzondere omstandigheden kunnen zich altijd voordoen en zijn juist vanwege hun aard nauwelijks in regelgeving te vatten. Deze beleidsregel voorziet in de mogelijkheid voor de raad te onderkennen dat een dergelijke uitzondering zich voordoet en dienovereenkomstig te handelen als de eigen interne regelgeving daarin onbedoeld belemmerend werkt.

%1.1 Activeren

1) Kosten van onderzoek en ontwikkeling worden niet geactiveerd. Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en agio / disagio worden niet geactiveerd.

Kosten voor onderzoek en ontwikkeling *kunnen* binnen het kader van de BBV onder strikte voorwaarden worden geactiveerd. Met deze bepaling in de nota wordt die keuze omgezet naar een verplichting dat niet te doen in de gemeente Amsterdam. De reden daarvoor is dat in het verleden en ook nu nog duidelijk is dat deze kosten een dusdanig geringe omvang hebben dat activering niet overwogen moet worden. Deze kosten mogen verder naar hun aard ook geen deel uitmaken van een investering omdat het de bedoeling is dat deze afzonderlijk worden geactiveerd. Kosten van onderzoek en ontwikkeling zijn dus ook nooit voorbereidingskosten. In de toelichting van het BBV wordt aanbevolen de kosten van het sluiten van leningen en het saldo van agio en disagio niet te activeren en dus ook niet af te schrijven. In dat geval worden de lasten volledig genomen in het jaar van sluiten van de lening. De gemeente Amsterdam volgt deze aanbeveling.

1) Hardware (apparatuur) wordt geactiveerd. Software en/of gebruiksrechten voor onbepaalde duur die ineens in rekening worden gebracht worden beschouwd als component van de hardware en wordt geactiveerd. Hetzelfde geldt voor implementatiekosten van nieuwe hard- en/of software. In alle gevallen wordt rekening gehouden met de overige uitgangspunten in deze nota. Opleidingskosten bedoeld om eigen medewerkers vertrouwd te maken met de nieuwe software en kosten van leveranciersrapport worden als last verwerkt, dus niet geactiveerd.

Besturingssoftware en/of gebruiksrechten voor onbepaalde duur die ineens in rekening worden gebracht worden beschouwd als component van het actief

en wordt geactiveerd als activering rekening houdend met de overige uitgangspunten in deze nota mogelijk is. Hetzelfde geldt voor implementatiekosten van nieuwe hard- en/of software. Opleidingskosten bedoeld om eigen medewerkers vertrouwd te maken met de nieuwe software worden als last verwerkt en dus niet geactiveerd.

Implementatiekosten kunnen zowel kosten van externen als kosten van eigen medewerkers betreffen. Niet in alle gevallen verwerft de gemeente de software zelf, maar slechts de gebruiksrechten van de software. Bij gebruiksrechten wordt onderscheid gemaakt tussen onbepaalde duur en bepaalde duur.

- Gebruiksrechten voor onbepaalde duur die ineens in rekening worden gebracht

worden net als software zelf gecategoriseerd en verwerkt als materiële vaste activa

De afschrijvingstermijn voor gebruiksrechten is opgenomen in bijlage 2.

- Gebruiksrechten voor bepaalde duur (maar voor meer dan één jaar) die ineens in

rekening worden gebracht worden als 'vooruitbetaalde kosten' verantwoord. Deze kosten worden gedurende de betreffende jaren ten laste van de exploitatie gebracht. Kosten van leverancierssupport (bijvoorbeeld helpdesksupport, consultancy-uren, nieuwe releases etc.) kunnen, onder expliciete voorwaarde dat deze voor een aantal jaren ineens vooraf in rekening worden gebracht, eveneens als 'vooruitbetaalde kosten' worden verantwoord. In het geval van jaarlijkse afspraken vindt verantwoording normaal als jaarlast plaats

1) Ondergrenzen voor activering:

a. De aankoop van grond wordt onverschillig de aankoopwaarde geactiveerd;

b. Investerings met economisch nut groter dan € 100.000 worden geactiveerd. Activering vindt in deze categorie alleen voor lagere bedragen plaats als er afwijkende eisen worden gesteld door externe financiers;

c. Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut worden geactiveerd als deze na aftrek van bijdragen van derden een bedrag van € 5 miljoen te boven gaan.

Om pragmatische redenen wordt een minimumomvang aangehouden bij het begrip investering. Zowel door het BBV als de richtlijnen voor de jaarverslaggeving (die onder andere van toepassing zijn op NV's en BV's) worden echter geen activeringsondergrenzen gesteld. De vrijheid om die zelf te bepalen is hierbij (nog) intact. De belangrijke redenen om voor ondergrenzen te kiezen zijn:

- a. activeren brengt administratieve werkzaamheden met zich mee. De last daarvan wordt groter en de inzichtelijkheid kleiner naarmate er meer geactiveerd wordt;
- b. ongeremd activeren leidt tot een groter balanstotaal en - bij het ontbreken van mogelijkheden eigen vermogen in te zetten - tot een groeiend geleend vermogen en toenemende structurele lasten.

De binnen de lokale overheden gehanteerde bedragen als ondergrens lopen door de aanwezige vrijheid sterk uiteen. Factoren die daarbij een rol lijken te spelen zijn de omvang van de gemeente in relatie tot aantal/omvang van de investeringsprojecten en de beschikbare budgettaire ruimte. De gemeente Amsterdam kent gezien zijn grootte veel investeringsprojecten. Gegeven de redenen om voor ondergrenzen te kiezen liggen lage ondergrenzen in dat geval niet voor de hand.

In Amsterdam worden investeringen met een economisch nut daarom pas boven de

€ 100.000 geactiveerd. Uitzonderingen zijn de aankoop van grond, die wordt altijd geactiveerd én er wordt ook geactiveerd als dat een eis is die wordt gesteld door externe financiers, bijvoorbeeld in het geval dat een investering verplicht moet worden afgeschreven ten behoeve van tarief bepaling. Voor activa met maatschappelijk nut wordt een grens van € 5.000.000 gehanteerd. Deze laatste grens borgt voldoende dat

- voor de gemeente Amsterdam, in het licht van de redenen voor het instellen van ondergrenzen, de wel materiële investeringsprojecten worden geactiveerd en
- er voldoende ruimte blijft voor inzet van eigen middelen zonder dat dat tot onnodige administratieve complicaties leidt (zie voor deze complicatie uitgangspunt 9) en
- met de bepaalde ondergrenzen in het geval van maatschappelijk nut wordt vermeden dat investeringen worden geactiveerd waarbij het onderscheid tussen onderhoud en vervanging respectievelijk levensduurverlening vaag is.

1)Op investeringen in de openbare ruimte die niet in aanmerking komen voor activering en dus ten laste komen van de exploitatie worden eventuele bestuurlijk aangewezen bijdragen uit reserves of andere eigen bijdragen in mindering gebracht.

Dit beleidsuitgangspunt wordt nu geïntroduceerd vanwege de wijziging van het BBV en regelt dat bij het bestaan van daartoe bestuurlijk ingestelde reserves of andere aangewezen "eigen" budgetten deze ook daadwerkelijk gebruikt worden voor dekking van de lasten van de investering in het geval deze niet geactiveerd worden. Dit uitgangspunt is gerelateerd aan het hierna volgende uitgangspunt.

1)Op investeringen in de openbare ruimte die wel in aanmerking komen voor activering mogen geen bijdragen uit reserves of andere eigen bijdragen in mindering worden gebracht. De bijdrage wordt in dat geval opgenomen in de financieringsreserve activa met maatschappelijk nut. Onttrekking uit die reserve vindt jaarlijks plaats op basis van de afschrijvingsduur van het actief waarvoor de bijdrage bedoeld was.

Dit beleidsuitgangspunt ligt in het verlengde van het vorige en wordt nu geïntroduceerd vanwege de wijziging van het BBV. Activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut moeten voortaan geactiveerd worden en eigen "gespaarde" middelen zoals die in reserves mogen niet op de boekwaarde van de investering in mindering worden gebracht. Het zonder meer toepassen van deze wetgeving leidt er toe dat er (vanwege de hogere afschrijvingen) tekorten in de begroting ontstaan. Dit wordt vermeden door de eigen bijdragen in een financieringsreserve op te nemen. De hogere afschrijvingslasten worden door gelijke onttrekkingen uit de reserve dan teniet gedaan waarmee de oorspronkelijke bedoeling van de inzet van eigen middelen wordt hersteld.

Een eenvoudig voorbeeld:

	Situatie oud	Situatie nieuw
Aanschaf	100	100
Bijdragen van derden	-10	-10
Eigen bijdrage	-90	
Te activeren	0	90
Eigen bijdrage naar reserve	0	90
Afschrijving (10 jaar)	0	9
Vrijval reserve (10 jaar)	0	9
Netto effect	0	0

1)Sculpturen in de openbare ruimte en aankopen van dieren worden niet geactiveerd.

Sculpturen in de openbare ruimte zijn te beschouwen als kunst (in de openbare ruimte). Kunst mag niet geactiveerd worden en in lijn hiermee wordt dat ook expliciet gemaakt voor deze vorm van kunst. De aankoop van dieren komt in de gemeente nauwelijks voor. In financiële zin hebben de directe aankoopkosten daarvan dan ook nauwelijks invloed op de exploitatie. Om deze reden wordt afgezien van activeren.

1)Personele kosten die aan de vervaardiging van een actief kunnen worden toegerekend mogen worden geactiveerd.

Met activeerbare personele kosten wordt in dit geval bedoeld *de inzet van gemeentelijk personeel voor de realisatie van het actief*. De personele kosten worden berekend aan de hand van uurtarieven op basis van urenregistratie. Deze kosten kunnen als dat relevant is dan onderdeel uit maken van het investeringsvoorstel.

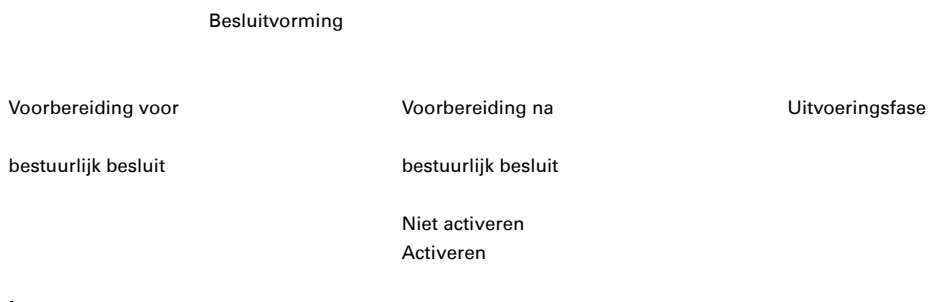
1)Rentelasten van investeringen worden niet geactiveerd maar tijdens de uitvoering ten laste van de exploitatie gebracht. Deze regel geldt NIET voor grondexploitaties en werken voor derden.

In Amsterdam wordt aan activa – met uitzondering van grondexploitaties en werken voor derden – tijdens de uitvoering geen rente toegerekend. Dit betekent dat de rentelasten van langlopende investeringen niet ten laste van het investeringsbudget maar direct ten laste van de exploitatie worden gebracht. Een belangrijke reden om dit zo te doen is dat op de geactiveerde rente dan ook niet hoeft te worden afgeschreven waarmee een jarenlange structurele lastenverhoging in de begroting wordt vermeden.

1)Vorbereidingskosten mogen alleen worden geactiveerd als voorbereiding en uitvoering direct op elkaar aansluiten en het bestuurlijk besluit tot uitvoering van het project genomen is. Als een project na bestuurlijke besluitvorming toch niet tot uitvoering leidt, dan worden alle voorbereidingskosten alsnog ten laste van de exploitatie gebracht.

Gemaakte kosten in de initiatieffase (de fase waarin het nog niet zeker is en ook niet bestuurlijk besloten is dat er een project wordt gestart of uitgevoerd) worden niet geactiveerd maar afzonderlijk ten laste van de exploitatie gebracht. Deze kosten worden daarmee niet beschouwd als voorbereidingskosten en gelijk aan de behandeling van kosten van onderzoek en ontwikkeling niet geactiveerd.

Vorbereidingskosten mogen wel worden geactiveerd (mits deze uiteraard direct zijn toe te rekenen aan een project) vanaf het moment dat (bestuurlijk) besloten is een project uit te voeren. Schematisch is dat als volgt weer te geven:

Als op een bepaald moment toch blijkt dat het project om welke reden dan ook niet wordt uitgevoerd, dan dienen de voorbereidingskosten ten laste van de exploitatie te worden gebracht. Dat betreft in dat geval dan zowel de kosten in de van voorbereiding voor EN na het bestuurlijk besluit.

1)Regulier onderhoud, groot onderhoud en achterstallig onderhoud wordt niet geactiveerd. Deze lasten worden ten laste van de exploitatie of daarvoor gevormde voorzieningen gebracht.

Onderhoud is het uitvoeren van preventieve of correctieve maatregelen om een actief binnen de levensduur in goede staat te houden of (alsnog) te brengen op een vooraf vastgesteld kwaliteitsniveau. Naar zijn aard is onderhoud NIET levensduur verlengend en valt daardoor buiten de mogelijkheden van activering.

1)Levensduur verlengende en kwaliteit verhogende investeringen worden geactiveerd. Bij levensduur verlengende maatregelen wordt de restantwaarde van het oorspronkelijke activum naar het nieuwe activum overgebracht.

Levensduur verlengende maatregelen worden aangemerkt als investeringen wanneer die worden gepleegd ten behoeve van een bestaand actief en expliciet leiden tot een substantiële levensduurverlenging van het betreffend actief. Bij levensduur verlengende maatregelen wordt de restantwaarde van het oorspronkelijke activum naar het nieuwe activum overgebracht opdat deze waarde verder gedurende de verlengde levensduur kan worden afgeschreven. Levensduur verlengende maatregelen hebben naar hun aard ook consequenties voor de te hanteren (resterende) afschrijvingstermijn. Bij een bestaand actief is verder sprake van een investering als de gemaakte kosten leiden tot een significante kwaliteitsverbetering waaronder mede begrepen wordt het doen van aanpassingen om te voldoen aan wet- en regelgeving (bijvoorbeeld investeringen in een gebouw om te voldoen aan veiligheidsvoorschriften). Als investeringen voldoen aan de criteria voor activering volgens dit beleidsuitgangspunt, dan wordt dat in het investeringsvoorstel gemotiveerd toegelicht.

1)Operational leasecontracten worden niet geactiveerd, financial leasecontracten wel.

Financial lease:

Hierbij is sprake van een onopzegbaar huurcontract met in het algemeen een lange looptijd. Onderhoud en service zijn hierbij niet inbegrepen. Het betreft feitelijk een vorm van financiering van het actief. Activa welke op deze wijze zijn geleased, worden geactiveerd. De waarde wordt bepaald door de lease-termijnen contant te maken en op te nemen als boekwaarde bij de activa (en als schuld onder de passiva).

Operational lease:

Hierbij is sprake van een huurcontract waarbij onderhoud en service zijn inbegrepen. De huurder heeft niet te maken met financiering, onderhoud en vervanging van het actief. De geleasede activa worden hierbij niet door de gemeente geactiveerd.

1)Bijdragen aan eigendommen van derden worden in beginsel niet geactiveerd en zeker niet als de bijdrage lager is dan € 100.000. In elk geval dient een voorstel tot de verstrekking van een investeringsbijdrage aan een derde altijd voorzien te zijn van een motivatie in het geval sprake is van activering.

Wettelijke bepalingen schrijven voor dat bijdragen van de gemeente aan activa die in

eigendom zijn van derden **kunnen** worden geactiveerd, als

- a. er sprake is van een investering door een derde en
- b. de investering bijdraagt aan de publieke taak en
- c. de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is

overeengekomen en

d.de bijdrage kan worden teruggevorderd als de derde in gebreke blijft of de

gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

De genoemde bepalingen zijn cumulatief. In het bijzonder het laatstgenoemde punt van terugvordering is van belang en levert vaak problemen op. Om aan deze bepaling te kunnen voldoen dient hiertoe een expliciete regeling aanwezig te zijn, bijvoorbeeld door het opnemen van een specifieke bepaling in de

subsidiebeschikking of in een overeenkomst. Naarmate het tegenwicht van de ontvanger echter groter is, bijvoorbeeld in het geval van de rijksoverheid, is realisatie van deze bepaling moeilijker. Ook al zou formeel aan de wettelijke "kan" bepaling kunnen worden voldaan, materieel komt terugvordering zelden tot nooit voor en bestaat gewoonlijk ook niet van begin af aan de intentie tot terugvordering. Dat betekent dat de gemeente voor de verstrekking van wat in essentie een incidentele bijdrage is, een actief aan moet houden en financieren met een afschrijvingstermijn en financieringskosten die gelijk is aan die de gemeente zelf hanteert voor het onderwerpelijke actief. Dat laatste kan oplopen tot 50 jaar, terwijl het niet gaat om een actief dat feitelijk in bezit is van de gemeente. In beginsel geldt in het licht van het bovenstaande dat met activering zeer terughoudend moet worden omgegaan. Dat neemt niet weg dat activering mogelijk blijft als er zwaarwegende redenen zijn dat te doen. Een zodanig geval kan bijvoorbeeld aan de orde zijn als het om een (zeer) grote bijdrage gaat waar budgettaire redenen ook een rol spelen.

%1.1 Waarderen

Hoofdlijn

Waarderen is het bepalen van de waarde waarvoor een actief op de balans wordt

opgenomen of aangehouden. Als hoofdregel geldt dat Materiele vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Gekochte vaste activa worden gewaardeerd tegen de in- of aan-koop prijs en bijkomende kosten. Zelf geproduceerde vaste activa worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs.

Financiële vaste activa worden tegen de nominale waarde of als deze hoger is tegen de verkrijgingprijs gewaardeerd. Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van de eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwig durende erfpacht worden gewaardeerd tegen de zogenaamde registratiewaarde.

1) Bij vervanging van een actief wordt de nog aanwezige boekwaarde van het actief dat vervangen wordt ten laste van de exploitatie gebracht.

Een actief dat niet meer aanwezig is of zal zijn vertegenwoordigt geen waarde meer. Een eventuele boekwaarde wordt daarom direct ten laste van de exploitatie gebracht. Dat betekent dus ook dat deze kosten verbonden aan afboeking nooit deel kunnen uitmaken van de kosten van het vervangende actief.

1) Het college kan de raad voorstellen doen vastgoed aan te merken als vastgoed met een maatschappelijke functie of te besluiten tot beëindiging van het toekennen van een maatschappelijke functie. Bij het voorstel geeft het college aan wat de consequentie is voor de waardering van dat vastgoed.

Het vastgoed van een gemeente kan volgens de commissie BBV worden ingedeeld in de categorieën 'met een maatschappelijke functie' en 'met een bedrijfseconomische functie'. Bij vastgoed 'met een maatschappelijke functie' gaat het om het stadhuis, maar ook om gebouwen of terreinen met een maatschappelijke functie op het gebied van bijvoorbeeld onderwijs, sport, cultuur, welzijn, maatschappelijke opvang en / of zorg. Als vastgoed met een maatschappelijke functie duurzaam wordt geëxploiteerd geeft de commissie BBV als richtlijn aan dat geen duurzame waardevermindering mag worden toegepast. Het verantwoorden van een duurzame waardevermindering zal door een eenmalige afboeking van de boekwaarde het structureel exploitatieverlies beperken omdat dan rente- en afschrijvingslasten dalen. Verder stelt de commissie dat bij een structureel verliesgevend exploitatie een maatschappelijke functie mag worden verondersteld.

Dat laatste doet te weinig recht aan de bedoeling die is verbonden aan het aanhouden van het vastgoed en zeker niet als bestuurlijk niet de intentie bestaat een verliesgevend exploitatie in stand te houden.

De gemeenteraad kan echter bepalen of en zo ja welk vastgoed (of groep daarin) binnen de gemeente wel of niet een maatschappelijke functie heeft. Dit beleidsuitgangspunt geeft invulling aan die raadsbevoegdheid. Deze bevoegdheid zal een rol spelen als

- bestuurlijk de intentie bestaat om vastgoed met een maatschappelijke functie binnen afzienbare termijn te verkopen of
- het vastgoed geen maatschappelijke functie (meer) kan worden toegekend omdat de intentie of opdracht bestaat deze marktconform te verhuren of exploiteren.

Het college kan in dergelijke gevallen een voorstel doen om het betreffende vastgoed aan te merken als vastgoed met een bedrijfseconomische functie. In dat geval kan dan rekening gehouden met de

eventuele toepassing van een duurzame waardevermindering. Het toepassen van een duurzame waardevermindering wordt daarmee geen doel op zich, maar is afhankelijk van het beleid ter zake. Een afweging die bij de toepassing een rol speelt is de inzet van incidentele middelen benodigd voor de duurzame waardevermindering versus de wens van het bereiken van structureel lagere lasten in de begroting.

1) Als sprake is van een duurzame waardevermindering dan wordt deze niet verwerkt in de boekwaarde van het betreffende actief, maar wordt een voorziening gevormd specifiek behorend bij het actief. Deze voorziening wordt als waarde correctie onder de vaste activa en bij het actief opgenomen.

In de loop van de tijd kan de werkelijke waarde van een actief afwijken van de waarde die op de balans voor dat actief is opgenomen. De werkelijke waarde kan zowel hoger als lager zijn. Hogere waardering vindt echter nooit plaats omdat dat wettelijk niet is toegestaan. Afwaardering, ook wel duurzame waardevermindering genoemd, kan in bepaalde omstandigheden. Een dergelijke waardevermindering vindt plaats door middel van het vormen van een voorziening. Hiermee wordt de mogelijkheid gecreëerd dat op het moment dat de waardevermindering teniet is gedaan, deze hersteld kan worden door gehele of gedeeltelijke vrijval van de voorziening.

%1.1 Afschrijven

Hoofdpijn

Afschrijven is het in gedeelten als last toerekenen van een geactiveerd investeringsbedrag aan de jaarlijkse exploitatie. Dit gebeurt gedurende de periode waarin verwacht wordt dat het actief zijn nut bewijst. Omdat het nut van de investering zich uitstrekt over meerdere jaren, worden de lasten op deze wijze over in feite over meerdere jaren gespreid. Door middel van afschrijving wordt tevens gedurende de afschrijvingsperiode jaarlijks in de exploitatie de waardevermindering van een investering als gevolg van gebruik tot uitdrukking gebracht. Afschrijvingen zijn in tegenstelling tot het geactiveerde bedrag geen daadwerkelijke uitgaven.

1) Bij wijziging van de afschrijvingsduur of afschrijvingsmethode worden bestaande (rest)boekwaarden niet herrekend, maar over de langere, kortere of gelijkblijvende verwachte gebruiksperiode afgeschreven.

De balanspositie is te typeren als een balans van (rest)boekwaarden die nog systematisch ten laste van de exploitatie moet worden gebracht. Om deze reden en ook vanwege de gewenste administratieve eenvoud, heeft de commissie BBV de uitspraak gedaan dat voor een wijziging in de afschrijvingsduur of -methode geen terugwerkende kracht kan gelden. Er vindt daardoor geen herrekening over de boekwaarde plaats. De nog bestaande (rest)boekwaarden worden dus via de nieuwe inzichten afgeschreven.

1) Activa worden afgeschreven volgens de lineaire methode. Afwijking van de lineaire methode wordt gemotiveerd en al bij het investeringsvoorstel dient instemming met deze afwijking te worden gevraagd aan de raad.

De gemeente is vrij in de keuze van de afschrijvingsmethode. De keuze van de methode is echter wel bepalend voor de hoogte van de afschrijving. In de praktijk zijn de lineaire en de annuïteiten methode het meest gangbaar:

Lineair heeft als kenmerken dat de afschrijvingskosten gedurende de looptijd constant en de jaarlijkse rentecomponent daalt door afname van de boekwaarde. Bij annuïtair nemen de afschrijvingskosten jaarlijks toe en de rentebetalingen jaarlijks af, maar de som van beide is telkens gelijk. Op de vaste activa wordt binnen het Concern Amsterdam in beginsel volgens de lineaire methode afgeschreven. Argumenten hiervoor zijn:

- deze methode houdt beter rekening met de relatief sterke waardevermindering aan

het begin van de afschrijvingsperiode;

- door dalende kapitaallasten ontstaat in de loop van het gebruik financiële ruimte voor bijvoorbeeld hogere onderhoudskosten

In uitzonderingsgevallen kan gebruikt gemaakt worden van de annuïtaire methode mits nut en noodzaak in die gevallen voldoende aangetoond wordt.

1) Er wordt geen rekening gehouden met restwaarde.

Als het voornemen bestaat het actief tot het einde van de economische levensduur te benutten, zal er geen sprake zijn van een restwaarde. Bij het activeren wordt van deze voorwaarde altijd uitgegaan.

1) Afschrijving vangt aan in het kalenderjaar volgend op het jaar waarin het actief

- in gebruik is genomen,
- is afgerond in het geval van een component of
- verworven is.

Omdat via afschrijving de kosten van het nut van het actief tot uitdrukking worden gebracht, wordt niet afgeschreven als het actief nog niet beschikbaar is en dus geen bijdrage levert.

1) De componentenbenadering mag worden toegepast bij investeringen met economisch nut en bij investeringen met een maatschappelijk nut.

De componentenbenadering houdt in dat de verschillende onderdelen van een actief

afzonderlijk worden geactiveerd als deze als belangrijke bestanddelen van elkaar zijn te onderscheiden. Deze bestanddelen moeten dan ook verschillen in gebruiksduur of verwacht gebruikspatroon. Toepassing van deze benadering houdt in dat deze dan ook afzonderlijk worden afgeschreven.

De commissie BBV heeft de aanbeveling gedaan de componentenbenadering en de daarbij horende opsplitsing van activa in verschillende componenten desgewenst alleen toe te passen bij activa met een economisch nut. Het motief daarvoor is dat de activa met maatschappelijk bij voorkeur niet geactiveerd worden. Gezien de wijziging in het BBV aangaande de gelijke behandeling van activa met economisch nut en activa met maatschappelijk nut vervalt het motief van de commissie. De Gemeente Amsterdam volgt deze aanbeveling daarom niet. Ook investeringen met een

maatschappelijk nut kunnen omvangrijk en complex zijn, zodat ook daar een onderverdeling in componenten nuttig is. Investeringen in de openbare ruimte en de infrastructuur kennen bijvoorbeeld vele bouwdelen die een van elkaar verschillende levensduur hebben. Binnen de gemeente Amsterdam kan de componentenbenadering daarom toegepast worden zowel bij investeringen met economisch nut als met maatschappelijk nut.

1) Het college kan de raad voorstellen doen om extra af te schrijven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut als het gaat om ultimo 2016 al gerealiseerde investeringen in een actief dat hetzij al in gebruik hetzij nog in ontwikkeling was en ultimo 2016 al als actief in ontwikkeling voorkwam.

Met ingang van 1 januari 2017 moeten vaste activa in de openbare ruimte met maatschappelijk nut geactiveerd worden. Een overgangsregeling voorziet er in dat dat voor 2016 nog niet hoeft en dat voor die activa het "oude" BBV regime geldt dat extra en onbeperkt (incidenteel) op deze activa kan worden afgeschreven.

Dit beleidsuitgangspunt regelt concreet welke investeringen na 1 januari 2017 nog in aanmerking komen voor extra afschrijving.

1) De in bijlage 1 opgenomen afschrijvingstabel wordt gehanteerd voor investeringen vanaf 1-1-2015. Afschrijvingen op investeringen van vóór die datum worden niet gecorrigeerd. Als sprake is van aankoop van bestaande activa of van 2e hands materieel dan wordt de resterende levensduur gehanteerd waarbij de afschrijvingstermijnen van de tabel worden gevolgd.

Deze tabel is opgesteld op basis van gangbare inschattingen over de levensduur en met in acht name van de overige beleidsuitgangspunten, zoals het niet afschrijven op grond.

BIJLAGE 1 AFSCHRIJVINGSTABEL

Categorie	Afschrijvingstermijn in jaren
Algemeen:	
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	Niet activeerbaar
Levende have	Niet activeerbaar
Sculpturen in de openbare ruimte	Niet activeerbaar

Onderhoud, groot onderhoud, achterstallig onderhoud	Niet activeerbaar
Economisch nut beneden € 100.000	Niet activeerbaar
Maatschappelijk nut beneden € 5.000.000	Niet activeerbaar
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	Niet activeerbaar
Bijdragen aan activa in eigendom van derden beneden € 100.000	Niet activeerbaar
Bijdragen aan activa in eigendom van derden boven € 100.000	Slechts activeerbaar om gegronde redenen; afschrijven conform deze tabel
Kosten van geldleningen en agio/disagio beneden €	Niet activeerbaar
Aankoop bestaande/gebruikte gebouwen	Resterende levensduur of conform deze tabel
Aankoop 2e hands materieel	Resterende levensduur of conform deze tabel
2. Immateriële vaste activa	
Kosten van sluiten geldleningen en agio/disagio	De looptijd van de lening
3. Materiële vaste activa	
3.1 Gronden (economisch nut)	
Sportvelden	Geen afschrijving toegestaan
Parkeerterreinen	Geen afschrijving toegestaan
Woonwagenstandplaatsen	Geen afschrijving toegestaan
Gemeentewerven	Geen afschrijving toegestaan
Overige verhuurbare gronden en terreinen	Geen afschrijving toegestaan
Overige verhuurbare gronden en terreinen (niet in exploitatie)	Geen afschrijving toegestaan
3.2 Terreinen (economisch nut)	
Renovatie (levensduur verlengend) sportvelden onderlaag	25
Renovatie (levensduur verlengend) sportvelden kunsttoplaag	10
Renovatie (levensduur verlengend) parkeerterreinen	25
Renovatie (levensduur verlengend) woonwagenstandplaatsen	25
Renovatie (levensduur verlengend) overige verhuurbare gronden en terreinen	25
3.3 Woonruimten (economisch nut)	
Verhuurbare woningen	40
Woningen voor speciale doelgroepen	40
Verhuurbare aanlegplaatsen woonboten	10
Overige woonruimten (niet in exploitatie)	40
Renovatie (levensduur verlengend) woningen	25
Renovatie (levensduur verlengend) monumenten	25
Verhuurbare woonwagenstandplaatsen (niet grond)	25
3.4 Gebouwen (economisch nut)	
Kantoorpanden voor eigen gebruik	40
Verhuurbare kantoorpanden	40
Bedrijfsloodsen voor eigen gebruik	40
Verhuurbare gebruiksloodsen	40
Gemeentewerven/opstallen	40
Parkeergebouwen	40
Schoolgebouwen	40
Sociaal/culturele instellingen	40
Peuterspeelzalen	40
Broedplaatsen	40
Zwembaden	40
Sportvoorzieningen	40
Torens, poorten en monumenten	60
Overige bedrijfsgebouwen	40
Renovaties (levensduur verlengend)	25
Verbouwingen, inbouw	15
3.5 Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken (economisch nut)	
Aanleg riolering	40
Aanleg drinkwaterleidingen	40
Aanleg stadsverwarming	40

Aanleg gemalen en drukriolering	15
Begraafplaatsen: aanleg (inclusief uitbreiding)	50
Begraafplaatsen: aanleg urnenmuur	15
Begraafplaatsen: herinrichting	15
Renovaties (levensduur verlengend)	25

3.6 Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (maatschappelijk nut)

Aanleg wegen, fietspaden, reconstructie, renovatie (levensduur verlengend)	25
Aanleg vaarwegen	50
Aanleg oevervoorzieningen en walkades	50
Aanleg vaste bruggen	50
Aanleg beweegbare bruggen	25
Aanleg bruggen: wegdek	25
Aanleg bruggen: constructie	25
Aanleg tunnels	50
Aanleg sluizen en waterkeringen	50
Renovaties (levensduur verlengend)	25

3.7 Vervoersmiddelen (economisch nut)

Personenwagens	5
Bestelwagens	5
Vrachtwagens	10
Reinigingsvoertuigen	10
Brandweervoertuigen	10
Medische voertuigen	10
Strooiwagens	20
Zoutstrooiers	10
Sneeuwplougen en -schuivers	10
Boten	20
Veerponten	20

3.8 Machines, apparaten en installaties (economisch nut)

Gereedschap en hulpmiddelen	5
ICT hardware	5
Overige communicatiemiddelen	5
Brandbeveiligingsinstallatie	15
CV- en warmwaterinstallatie	15
Elektronische beveiligingsinstallatie	15
Liftinstallaties	15
Luchtbehandelingsinstallatie (airco)	15
Huishoudelijke apparatuur	5
Ondergrondse afvalcontainers	10
Overige elektrische installaties	15
Parkeerautomaten en -meters	10

3.9 Machines, apparaten en installaties (maatschappelijk nut)

Openbare verlichting: masten	30
Openbare verlichting: armaturen	15
Stadsklokken	15
Bewegwijzering	15
Verkeerslichtinstallaties	15
Verkeerssystemen	15
Computer- kantel- en citydrips	10
Verkeerssystemen, kabels	30
Verkeerssystemen, masten	30
Tunnels: werkbouwkundige installaties	25
Tunnels: elektrische installaties	15
Tunnels: besturing hardware	5
Tunnels: besturing software	5
Bruggen: elektrische installaties	15
Parkeerapparatuur in gebouwen	7
Parkeerautomaten en -palen	10

3.10 Overige materiële vaste activa (economisch nut)

ICT software	5
ICT gebruiksrechten (licenties) voor onbepaalde duur	5
Inventaris / meubilair kantoorpanden	10
Inventaris / meubilair onderwijs bij eerste inrichting	10
Speeltoestellen en -voorzieningen	5

3.11 Overige materiële vaste activa (maatschappelijk nut)

Monumenten, niet zijnde gebouwen	afhankelijk van het object

BIJLAGE 2 DEFINITIES

Vast actief/Vaste activa

Vaste activa zijn bezittingen die langer dan één jaar door de gemeente worden aangehouden. Alle activa hebben gewoonlijk een directe of indirecte relatie met het verlenen van diensten ten behoeve van de publieke taak.

Activa met een economisch nut

Die activa die kunnen bijdragen aan het genereren van middelen van de gemeente en/of die verhandelbaar zijn.

Activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Activa met een publieke taak meestentijds betrekking hebbend op investeringen in en rond wegen, water en groenvoorzieningen.

Activa in ontwikkeling

Investeringen in een actief waarbij op balansdatum het actief nog niet gebruiksklaar is opgeleverd.

Activeren

Het op de balans presenteren van de waarde van een aangeschaft of vervaardigd actief met meerjarig nut.

Afschrijven

Het tot uitdrukking brengen van de waardedaling van (een) actief. De waardedaling is gerelateerd aan de slijtage door het gebruik en/of de economische veroudering.

Agio/Disagio

Het verschil tussen het schuldbedrag (het nominale bedrag) en het werkelijk uitgekeerde bedrag aan de gemeente.

Annuïtaire afschrijvingsmethode

Een afschrijvingsmethode waarbij de kapitaallasten jaarlijks gelijk zijn gedurende de gehele economische levensduur van de investering. In de beginjaren is de afschrijvingscomponent laag en de rentecomponent hoog. Aan het eind ligt deze verhouding andersom.

Balans

Een overzicht van de bezittingen en de wijze van financiering daarvan.

Boekwaarde

Waarde van de activa op de balans. Dit is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met (extra) afschrijvingen.

Boekwinst/-verlies

Het verschil tussen de resterende boekwaarde en de verkoopprijs.

Componentenbenadering

Een actief kan zijn samengesteld uit verschillende onderdelen die als zodanig duidelijk herkenbaar zijn. Op deze componenten kan afzonderlijk

afgeschreven worden op basis van de individuele levensduur van de component.

Economische levensduur

De maximale periode waarin een actief (bijvoorbeeld een machine) een financieel positieve bijdrage levert.

Financiële vaste activa

Een specifieke groep van activa bestaande uit verstrekking van kapitaal, verstrekte leningen, overige verstrekkingen met een looptijd van tenminste één jaar en bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Immateriële vaste activa

Een specifieke groep van activa bestaande uit kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen, het saldo van agio en disagio en de kosten van onderzoek en ontwikkeling ten behoeve van een bepaald actief.

Investing

Een uitgave met het doel daarmee een (productie)middel, kapitaalgoed of gebruiksgoed met een meerjarig nut te vervaardigen of aan te schaffen.

Krediet(besluit)

De machtiging tot het verrichten van uitgaven tot een maximumbedrag voor de realisering van een in het besluit omschreven investeringsproject.

Kapitaalgoederen

Goederen die gedurende meerdere jaren nut geven zoals wegen, gebouwen en riolen.

Kapitaallasten

De rente- en afschrijvingslasten verband houdend met het aanhouden van een actief.

Levensduur verlengende investeringen

Investeringsactiva die worden gepleegd ten behoeve van een bestaand actief en aantoonbaar leiden tot een substantiële levensduurverlenging van het betreffend actief.

Lineaire afschrijvingsmethode

Een afschrijvingsmethode waarbij de kapitaallasten jaarlijks dalen. De

afschrijvingscomponent is jaarlijks gelijk, maar als gevolg van een daling van de boekwaarde neemt de jaarlijkse rentelast af.

Netto Methode

De investering wordt opgenomen op de balans tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs minus verkregen bijdragen van derden in de verkrijging of vervaardiging van het actief.

Rente

De vergoeding die berekend wordt en gerelateerd is aan het aandeel van de boekwaarde van een actief in de financiering door de gemeente.

Restwaarde

De restwaarde vertegenwoordigt de opbrengstwaarde die na de gebruikstermijn nog gerealiseerd kan worden, verminderd met de te maken kosten voor verwijdering of vernietiging van het actief.

Technische levensduur

Het aantal jaren dat een actief daadwerkelijk meegaat, voordat het geheel versleten of kapot is.

Verkrijgingsprijs

Het bedrag dat is betaald om een actief aan te schaffen (de inkoopprijs en de bijkomende kosten).

Vervaardigingsprijs

De kosten die gemaakt zijn ten behoeve van het vervaardigen van een actief.

Vervanging

Het vervangen van een actief waarvan de technische of economische levensduur is verstreken.

Vervangingsinvestering

De uitgaven die gemoeid zijn met de vervanging van een actief.